χριστιανόν. Ἐν τούτοις, καὶ ἀφοῦ ἡ θεία του εὐσπλαχνία μᾶς ἐπιτρέπει νὰ προστρέχωμεν στὰ ἀνθρώπινα φάρμακα, παρακαλῶ τὴν ἐκλαμπρότητά σας νὰ μὲ βοηθήσῃ μὲ τὶς συμβουλές της».

«Ἡ ἀσθένεια του ὅμως τὴν στιγμὴν ποὺ τὴν περιγράφει, εὑρίσκεται ἀκόμη στὴν πρώτην αὐτῆς φάσιν. Στὴν κατωτέρω ἐπιστολήν του, τὴν ὁποίαν ἀπευθύνει πρὸς κάποιον Maurizio Cataués διαγράφεται ἡ ἐπιδείνωσίς της.

«Ἔχω συχνά, λέγει, νυκτερινοὺς τρόμους, ἔτσι ἐξύπνησα χθὲς καὶ ἐνόμισα ὅτι πετοῦσαν γύρω μου μικρὲς φλόγες. Κάποτε τὰ μάτια μου τόσο ξεπετοῦν ὥστε νομίζω ὅτι θὰ χυθοῦν ἔξω. Βγαίνουν ἀπὸ τὶς κόγχες σπίθες. Εἶδα στὸ μέσον τῆς κουνουπιέρας τοῦ κρεββατιοῦ μου, σκιὲς ποντικῶν, ποὺ στὴν πραγματικότητα δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρχουν. Ἄκουσα τρομεροὺς κρότους, τὰ αὐτιά μου ἐσφύριζαν, καμπάνες ἐνόμιζα ὅτι χτυποῦν, ὅτι ἔκκρεμῆ πολλὰ ἐλειτουργοῦσαν μαζὺ καὶ ὅτι τὸ ὡρολόγιον ἐσήμαινε.

Ὅταν ἀποκοιμήθηκα ἐνόμισα ὅτι ἕνα ἄλογον ἐρρίφθη πάνω μου. Δὲν ξεύρω ἂν οἱ ἐπακολουθήσαντες ἐλσφροὶ πονοκέφαλοι εἶνε συνέπειαι τῶν νευρασταικῶν αὐτῶν ὀπτασιῶν. Μοῦ πονοῦν ἀκόμη τὰ πλευρὰ καὶ ἡ γάμπες· ἐντὸς τούτου, οἱ ἔμετοι, ἡ αἱμορραγία καὶ ὁ πυρετὸς μὲ ἐξησθένισαν. Καὶ μέσα στοὺς πόνους αὐτοὺς καὶ τοὺς τρόμους φάνηκε μπρός μου ἡ Παναγία, κρατῶντας τὸν Χριστόν, ἀνάμεσα σὲ φωτεινὲς νεφέλες. Φαίνεται ὅτι δὲν πρέπει νὰπελπίζωμαι διὰ τὴν χάριν της.»

Παρ' ὅλα ταῦτα ὁ ἄρρωστος ποιητὴς διατηρεῖ ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν πραγματικότητα τῶν ὀπτασιῶν αὐτῶν, διότι τὸ γνωρίζει ὅτι εἶνε «φρενοβλαβής».

«Ἐσκέφθηκα λέγει, κάπου, ὅτι ἡ φρενοπάθειά μου ὀφείλεται σὲ μερικὰ γλυκίσματα τὰ ὁποῖα ἔτρωγα πρὸ τριῶν χρόνων. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ ἀσθένεια μὲ κατέλαβε καὶ πάλιν».

Ἀλλ' ἡ παράκρουσίς του συνεχίζεται καὶ λέγει παρακάτω :

«Ναί, θὰ ἦτο ζήτημα οἴκτου νὰ μ' ἀποσύρουν ἀπὸ τὸ μέρος αὐτό, ὅπου οἱ μάγοι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ μὲ τυραννοῦν ἀτιμωρητεί... Ἂν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ φύγω ἀπὸ ἐδῶ, πέρνοντος μαζὺ ὅπως θὰ ἤθελα, κάποιο δεῖγμα τῆς γενναιοδωρίας του (πρόκειται περὶ τοῦ Ἀλφόνσου), ἔ, λοιπὸν θὰ φύγω ἔτσι».

Εἰς ἄλλην ἐπιστολήν του πρὸς τὸν Maurizio Cataués γράφει:

«Σήμερα, ὁ ἀθελφὸς τοῦ αἰδεσιμωτάτου Licino, μοῦ ἔδωσε δυὸ ἐπιστολὲς τῆς ἐκλαμπρότητός σας.

Μόλις ἐδιάβασα τὴν μίαν τὴν ἔχασα μπρὸς ἀπὸ τὰ μάτια μου. Φαντάζομαι ὅτι αὐτὸ εἶνε ἀπὸ τὰ θαύματα ποὺ βλέπω πολὺ συχνὰ στὸ νοσοκομεῖον αὐτὸ νὰ συμβαίνουν καὶ ποὺ ὀφείλονται προφανῶς σὲ κάποιον μάγον».

Ἀργότερα καταλαμβάνεται πάλιν ἀπὸ τὸν φόβον τῆς δηλητηριάσεως καὶ σὲ μακράν του ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Σκιπίωνα Κουζάγκε περιγράφει τοὺς φόβους του αὐτούς.

Αἱ περικοπαὶ αὐτὲς ἀπὸ τὶς ἐπιστολὲς τοῦ Τάσσο καὶ ὅσα ἀνωτέρω γράφομεν, ἔπεισαν τοὺς εἰδικῶς ἀσχοληθέντας μὲ τὴν ἀσθένειαν τοῦ Τάσσο ψυχιάτρους τῆς ἐποχῆς μας, ὅτι ὁ μέγας αὐτὸς ποιητὴς ἔπασχεν ἀπὸ μανίαν καταδιώξεως. Ὁ γερμανὸς ψυχίατρος Ρότε ἀναλύωντας τὴν ἀσθένειαν αὐτὴν τοῦ Τάσσο, λέγει ὅτι ὁ ποιητὴς αὐτὸς στὴν μητέρα του μὲν ὤφειλε τὸν θερμὸν καὶ περιπαθῆ χαρακτῆρα του, τὸ ἄκρως εὐερέθιστόν του καὶ τὴν ὑπερβολικὴν αἰσθαντικότητά του, εἰς τὸν πατέρα του δὲ τὴν ἐξαιρετικήν του εὐφυΐαν... Ἡ συνένωσις τῶν στοιχείων αὐτῶν ἐδημιούργησαν τὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ Τάσσο. Εἰς τὴν μητέρα του ὅμως ἀποκλειστικῶς ὤφειλε τὴν ἀσθενικήν του προδιάθεσιν, ἡ ὁποία δὲν ἦτο δυνατὸν ἢ νὰ ἐνταθῇ λόγῳ τοῦταραχάδους του βίου του στὶς μικρὲς πριγκηπικὲς αὐλὲς τῆς Ἰταλίας.

Δεκαέξη χρονῶν εἶχε παραισθήσεις τῆς ἀκοῆς. Ἐνόμιζεν ὅτι ἤκουε σάλπιγγας νὰ ἠχοῦν τὴν δευτέραν παρουσίαν καὶ τὸν Θεὸν νὰ τοῦ φωνάζῃ : «Εἶσαι καταραμένος. Πήγαινε εἰς τὴν κόλασιν».

Ἐκτὸς τούτου ὁ Τάσσο εἶχε προσβληθεῖ καὶ ἀπὸ «μελαγχολίαν», ἡ ὁποία ἀκολουθόταν ἀπὸ κρίσεις νευρικὲς καὶ ἀπὸ μανίαν καταδιώξεως. Ἡ πνευματική του αὐτὴ κατάστασις ποὺ ἐκδηλώνοταν ποικιλοτρόπως ὑπῆρξεν ἀφορμή, ὡς λέγεται ἀνωτέρω νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς Ἁγίας Ἄννας εἰς τὸ Φερράρα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξῆλθε μὲ βελτιωμένη τὴν ὑγείαν του, ἀλλὰ μὲ πεσμένον ἠθικόν.Τὰ συμπεράσματα αὐτὰ τοῦ δόκτορος Ρότε συμπίπτουν μὲ τὰ συμπεράσμα τοῦ Λομπρόζο.

***

Ὁ Τάσσο ἐξῆλθε νοσοκομείου ἀφοῦ παρέμεινε εἰς αὐτὸ ἑπτὰ ἔτη καὶ λίγους μῆνας. Ἡ ἐπιτυχία τῆς «Ἐλευθερωμένης Ἱερουσαλήμ» τοῦ ἐξησφάλισεν ἰσχυροὺς προστάτες, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν δοῦκα τῆς Μάντουας,ὁ ὁποῖος καὶ τὸν ἐφιλοξένησε μετὰ τὴν ἐλευθέρωσίν του. Φεύγει ὅμως μετ' ὀλίγον ἀπὸ τὴν Μάντουαν καὶ καταδιωκόμενος ἀπὸ τὰς διαφόρους ἐμμόνους ἰδέας καταφεύγει στὴν Λορέτταν, ἀπὸ ἐκεῖ στὴν Νεάπολιν στὴν μονὴν τοῦ Μόντε Ὀλεβίτο· ὕστερα ἀπὸ ὀλιγοχρόνιον παραμονὴν σὲ κάποιον νοσοκομεῖον διότι προσεβλήθη ἀπὸ πυρετούς, ἀναχωρεῖ στὴ Φλωρεντίαν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ στὴν Νεάπολιν πάλιν, ἔρμαιον τῆς χειροτέρας ἀλλοφροσύνης.

Μετὰ τινα χρόνον μεταβαίνει στὴ Ρώμην προσκληθεὶς ἀπὸ τὸν Πάπα Κλήμεντα τὸν 8ον ὅπως στεφανωθῇ εἰς τὸ Καπιτώλιον. Τὴν παραμονὴν ὅμως τῆς ἡμέρας ποὺ θὰ ἀποθεωνόταν ἀπέθανε σὲ ἡλικία πενήντα ἑνὸς ἐτῶν.

Ἡ «Ἐλευθερωμένη Ἱερουσαλὴμ» μεταφράσθηκε στὴν ἑλληνικὴ ἀπὸ τὸν Ζακύνθιο ποιητὴ Γουζέλη, στὰ 1870. Τὴν μετάφρασιν ὁ Γουζέλης ἀφιέρωσε στὸν Μ. Ναπολέοντα.

Χρ. Ἀγγέλ.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο ΜΑΞ ΛΙΝΤΕΡ ΚΑΙ Ο ΓΑΪΔΑΡΟΣ

Στὸ χρονικὰ τῆς παγκοσμίου κινηματογραφίας καθημερινῶς προσιθέντει περίεργα γεγονότα, τὰ ὁποῖα συμβαίνουν στὸ διάστημα ποὺ γίνεται ἡ κινηματογράφησις διαφόρων σκηνῶν.

Μερικὰ τῶν περιέργων καὶ πολὺ χαριτωμένων αὐτῶν ἐπεισοδίων ἀξίζουν πραγματικῶς τὸν κόπο νὰ μνημονευθοῦν.

Κάποτε ὁ δημοφιλὴς Γάλλος κωμικὸς Μὰξ Λίντερ, ὁ αὐτοκτονήσας πρὸ τινος μετὰ τῆς γυναικός του, ἐχρειάσθηκε ἕνα ὄνον, ὀλίγον ἰδιόρρυθμον γιὰ νὰ σκηνοθετηθῇ ἡ κωμωδία «Τρεῖς Σωματοφύλακες». Ὁ ὄνος αὐτὸς ἔπρεπε νὰ ξέρῃ νὰ κάθεται στὰ ὀπίσθια πέδια του καὶ νὰ κάνῃ καὶ ἄλλα διάφορα παιχνίδια.

Εἰς μάτην ὅμως ὁ Λίντερ ἀνεζήτει ἐπὶ μακρὸν τὸ ἰδεῶδες αὐτὸ τετρόπεδον γιὰ νὰ τὸ χρησιμοποιήσῃ σ' ὡρισμένας σκηνὰς τῆς παρωδίας τῶν «Τριῶν σωματοφυλάκων» τοῦ Δουμᾶ.

Μίαν ἡμέραν, ὅμως ἐνῶ παρηκολουθοῦσε τυχαίως τὰ γυμνάσια ἑνὸς ἱπποδρομίου, ἀντελήφθη ὅτι κάποιος ὄνος ἀπὸ τὰ τετράποδα τοῦ ἱπποδρομίου ἦταν ὁ ἐνδεδειγμένος σύντροφος ποὺ τόσον καιρὸν ἀναζητοῦσε.

Κατενθουσιασμένος ὁ Μὰξ Λίντερ ἀπὸ αὐτήν του τὴν ἀποκάλυψιν ἀπετάθη στὴν διεύθυνσι τοῦ ἱπποδρομίου, ἡ ὁποία συγκατετέθη νὰ τοῦ παραχωρήσῃ τὸν ὄνον.

Ὁ Μὰξ ρώτησε κι' ἔμαθε τὶς ἰδιοτροπίες καὶ τὰ προτερήματα τοῦ τετραπόδου, τὸ κονβάλησε αὐθημερὸν στὸ κινηματογραφικό του ἐργαστήριο καὶ ἡ κωμωδία ἄρχισε.

Ὁ ὀπερατὲρ ἐτοποθέτησε τὴν μηχανή του στὸ ὕψαιθρο ἕτοιμος νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ καὶ ὁ Μὰξ Λίντερ ἵππευσε τὸν Καντισσὸν (αὐτὸ ἦτο τὸ ὄνομα τοῦ ὄνου). Ἡ σκηνὴ ἐξελίσσετο εἰς ἕνα ἀγρόν, ἤθελε δὲ νὰ παραστήσῃ ὅτι ὁ ὄνος ἦταν δῆθεν ἐρωτευμένος μὲ μίαν ἀγελάδα, ἡ ὁποία ἔβοσκε παρέκει, καὶ γιὰ νὰ μὴ τὴν ἐγκαταλείψῃ συνέλαβε τὴν ὡραίαν ἰδέαν νὰ καθήσῃ εἰς τὰ ὀπίσθια πόδια του μὲ τὸνσκοπὸν ἐννοεῖται νὰ μονιμοποιήσῃ αὐτὴν τὴνθέσιν.

Ὁ Μὰξ συμφώνως πρὸς τὴν ἐδηγίαν ποὺ τοῦ ἔδωσεν ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ζῴου, τὸ ἐκλώτσησε εἰς τὴν κοιλίαν, ἀλλὰ ὀλίγα σαντιμέτρα μακρύτερα ἀπ' ὅτι ἔπρεπε γιὰ νὰ νοιώσῃ καὶ νὰ καθήσῃ στὰ ὀπίσθια πόδια του, ἐπειδὴ ὅμως ὅπως προείπαμε ὁ μεγαλοφυὴς ὄνος ἔκανε καὶ ἄλλα θαύματα παρεξήγησε τὴν πρόθεσιν τοῦ ἱππέως του καὶ ἄρχισε νὰ κάμῃ τοῦμπες !.

Ἀπὸ τὶς τοῦμπες αὐτὲς ὁ Λίντερ ἔπαθε νίλες ! Οἱ συνεργάται του τὸν ἐσήκωσαν ὀλίγον ἀργότερα σὲ κακὴ κατάστασι καὶ τὸν μετέφεραν σὲ μιὰ ὀφθαλμολογικὴ κλινικὴ διότι εἶχε χτυπήσει καὶ στὰ δυὸ μάτια. Στὴν κλινικὴ ὁ Λίντερ ὑπέστη ὀδυνηρὰν ἐγχείρισιν, χάρις στὴν ὁποίαν ἐγλύτωσε τὴν ὄρασί του.

Μετὰ τὴν ἐγχείρισιν παρέμεινε ἓξη ὁλόκληρες ἑβδομάδες κλινήρης ! Ὅταν δὲ ἡ ὑγεία του ἀπεκατεστάθη τελείως, κατόπιν νεωτέρας ἐννοεῖται διδασκολίας ἐπανέλαβε τὴν σκηνὴν μὲ τὸ αὐτὸ τετράποδον καὶ κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ.

Παρόμοια ἐπεισόδια σημειοῦνται ἀπειρα καθημερινῶς, πολλὰ μάλιστα ἀπὸ αὐτὰ ἔχουν καὶ ἐκτάκτους τραγικὸς συνεπείας διὰ τοὺς ἠθοποιούς....

Ἴρις Σκαραβαίου

*

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΒΡΟΧΑΙ ΑΙΜΑΤΟΣ !

Μιὰ πολὺ παράδοξη ἀνακοίνωσις ἐγένετο πρό τινων ἐτῶν στὴν γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν, ἀπὸ κάποιον ἀξιωματικὸν τοῦ πυροβολικοῦ περὶ ἑνὸς παραδόξου φυσικοῦ φαινομένου ἐν Κοχιγκίνα. Στὴν ἀνακοίνωσιν αὐτὴν τὸ ἐν λόγῳ γεγονὸς ἀναγράφεται ὡς ἀφηγήθη αὐτὸ αὐτόχθων κάτοικος, ὁ ὁποῖος καὶ τὸ εἶδε μὲ τὰ μάτια του :

«Τὴν 13 παρελθόντος Δεκεμβρίου ἐγύριζα στὸ Ταΰ-Νίν στὴν οἰκογένειά μου, μὲ τὸ λεωφορεῖο, στὸ ὁποῖο εἶχα ὡς συνοδοιπόρους καὶ τέσσαρας ἄλλους γνωστούς μου ἐγχωρίους, ἐπίσης δὲ καὶ δύο παιδιά. Ἐξαφνα κατὰ τὶς τέσσαρες τὸ ἀπόγευμα, εἰς ἀπόστασι περίπου 8 χιλιομέτρων ἀπὸ τὸ Ταΰ-Νίν ὁ ὁδηγὸς τοῦ λεωφορείου ἐγύρισε πρὸς τὸ μέρος μου καὶ μ' ἐρώτησε μὲ ὀργὴ γιατὶ τοῦ ἐλέρωσα τὸ σακκάκι του μὲ τὸ αἷμα ποὺ τρεχε ἀπὸ τὸ χέρι μου !..

»Ἡ ἐρώτησίς του μ' ἐξέπληξε, γιατὶ δὲν εἶχα κανένα τραῦμα στὸ χέρι. Ὅταν ὅμως ἐκύτταξα καλύτερα εἶδα καὶ τὰ χέρια μου καὶ τὰ ροῦχα μου γεμάτα ἀπὸ σταγόνες αἵματος !» Ὑπέθεσα τότε ὅτι εἶχα κοπεῖ,χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσω καὶ ἐφόρτωσα τὰ σκουπίσω τὰ ματωμένα χέρια μου. Ποῖα ὅμως ὑπῆρξεν ἡ κατάπληξίς μου ὅταν μετὰ τὸ σφούγγισμα εἶδα ὅτι δὲν ἤμουν πληγωμένος,οὔτε τσαγκρουνισμένος κἂν. Ρώτησα τότε τοὺς συνοδοιπόρους μου τί συνέβη, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ δὲν ἤξεραν τίποτε.

»Κύτταζαν ὅμως καὶ οἱ ἴδιοι τὰ ροῦχα τους καὶ εἶδαν μ' ἀπορία τους, ὅτι ἦσαν ἐπίσης γεμάτα σταλάγματα αἵματος. Δὲν ἠξεύραμε πλέον τί νὰ ποῦμε κι' ἐστανροκοπηθήκαμε !...

Αὐτὰ ἀναφέρει περὶ τοῦ παραδόξου γεγονότος ἡ ἀνακοίνωσις. Ἡ ἐπιστήμη ὅμως ἀποδίδει τὸ φαινόμενον αὐτὸ εἰς βροχάς, βροχὰς πολὺ λεπτὰς ποὺ δὲν τὰς αἰσθάνεται κανεὶς ἀμέσως. Ἡ βροχὲς αὐταὶς εἶνε σπανιώτατες, προέρχονται δὲ ἀπὸ σωμάτια ὀργανικὰ καὶ μετοαλλικά, τὰ ὁποῖα ἀνυψοῦνται ἀπὸ σίφωνας εἰς τὰ ὑψηλότερα τῆς ἀτμοσφαίρας στρώματα, ὁπόθεν καὶ καταπίπτουν. Δὲν πρόκειται λοιπὸν περὶ αἵματος καὶ κακῶς ὁ λαὸς τὰς θεωρεῖ ὡς ἐκδηλώσεις θείας ὀργῆς καὶ κατάρας...